

HASTA KİMLİĞİNİN TANIMLANMASI VE DOĞRULANMASI ,HASTA HAKLARI, HASTA MAHRİMİYETİ

**NİĞDE ÖMER HALİDEMİR ÜNİVERSİTESİ
AĞIZ DIŞ SAĞLIĞI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ**

HASTA KİMLİĞİNİN TANIMLANMASI VE DOĞRULANMASI

- AMAÇ: Fakültemizden hizmet alan hastalara yapılan tüm tanı ve tedavi hizmetleri sırasında kimlik bilgilerinin doğru tanımlanması, doğru hastaya doğru işlem ve tedavi yapılmasını sağlamak amacıyla yapılan işlemlere yönelik standart belirlemek.

HASTA KİMLİĞİNİN TANIMLANMASI VE DOĞRULANMASI

- **Kimlik Doğrulama:** Doğru hastaya doğru işlemin yapılmasını sağlamak üzere tıbbi hizmet alan bireyin doğru kişi olduğunun güvenilir bir şekilde belirlenmesini sağlayan uygulamalar bütünüdür.
- **Ayaktan Hasta:** Yatış işlemi yapılmaksızın gerekli tanı ve tedavi işlemleri yapılan hastalardır.

Ayaktan Hasta Kimlik Tanımlanması

- Ayaktan hastalar için kimlik tanımlayıcı olarak resmi kimlik belgeleri (nüfus cüzdanı, ehliyet, pasaport, evlilik cüzdanı) kullanılır.
- Ayaktan hastalara klinik muayene kaydı verilmeden önce resmi kimlik belgeleri hasta kabul personeli/klinik sekreteri tarafından kontrol edilir ve resmi kimlik belgesindeki bilgiler esas alınarak kayıt oluşturulur. Hasta kayıtlarında yer alan kimlik tanımlama parametreleri sözlü olarak hastadan teyit edilir.
- Hasta bilgileri HBYS sistemine kayıt edildikten sonra “Hasta Muayene Kartı” üzerine barkod yapıştırılır. Barkod üzerindeki bilgiler;
- T.C. Kimlik Numarası
- Dosya / Protokol No
- Hasta Ad Soyad
- Doğum Tarihi / Yaş
- Muayene Tarihi

Hasta Kimliğinin Doğrulanması

- Tanı ve tedavi için yapılacak tüm işlemlerde hasta kimliği doğrulanmalıdır.
- Hasta ile ilgili her türlü bilginin, bir sağlık çalışanından diğer sağlık çalışanına aktarılmasında,
- Herhangi bir tanı / tetkik birimlerinde (radyoloji) hastadan tetkik almadan önce,
- Lokal cerrahi müdahale öncesinde,
- İlaç ve kan/kan ürünü uygulaması öncesinde,
- Hasta transferi esnasında kimlik doğrulama yapılır.
- Hasta kimlik doğrulama işleminde, hasta kimlik tanımlayıcısı kullanılır. Bilinci açık hastalarda kimlik doğrulama hastanın kendi katılımı ile yapılır. Bilinci kapalı, engelli ve ocuk hastalarda varsa hastanın yasal temsilcisinden bilgi alınarak kimlik doğrulama yapılır.
- Yabancı uyruklu hastaların pasaportları üzerinden işlem yapılır. Mülteci/göçmen hastaların Emniyet Müdürlüğü tarafından verilen Tanıtım Belgesi var ise bu belge üzerinden işlem gerçekleştirilir. Tanıtım Belgesi yok ise emniyet müdürlüğüne yönlendirilir.

Hasta Kimliğinin Doğrulanması

- Türkçe konuŐamayan hastalar ile iletişim tercüman aracılığıyla veya 0850 288 38 38 nolu Sağlık Bakanlığı Uluslararası Hasta Destek Birimi Tercümanlık ve ağrı Merkezi üzerinden sağlanır.
- Kimlik bilgilerinde karıŐıklık kaynaklı yanlıŐ tetkik/işlem uygulanması durumunda otomasyon üzerinden İstenmeyen Olay Bildirim Sistemi ile Kalite Yönetim Birimine bildirilir.

Hasta ve Ailesinin Kimlik Tanımlayıcılar Konusunda Bilgilendirilmesi:

- Hasta güvenliği uygulamaları kapsamında hasta ve ailesine yapılacak işlemler öncesinde kimlik doğrulama işleminin tanımlayıcıdan yapılacağı gibi konusunda bilgi verilir.

HASTA HAKLARI

HASTA HAKLARI BİRİMİ

- Fakültemizde sunulan sağlık hizmetlerinin insan haysiyetine yakışır şekilde herkesin “Hasta Haklarından” faydalanabilmesini, hak ihlallerinden korunabilmesini ve gerektiğinde hukuki korunma yollarını fiilen kullanabilmesine dair usul ve esasların düzenlenmesini, hasta ve çalışan arasındaki uyumun sağlanmasını, sunulan hizmetlerin eşit, kaliteli ve etkin olarak sunulmasını sağlamak amacı ile görev yapmaktadır.

Tanımlar

- **Hasta Hakları:** Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen uluslararası sözleşmelerde ve ulusal mevzuatta belirlenen hasta haklarını
- **Hasta Hakları Birimi:** Fakültede, hasta hakları ihlallerinin önlenmesi amacıyla başvuruları kabul eden, acil sorunlara yönelik çözümü sağlayan ve bir üst birimi bilgilendiren, sağlık çalışanlarının ve hastaların hasta hakları ile ilgili eğitimlerinden sorumlu birimi

FAALİYET AKIŞI:

- **Hasta Hakları Birimi;** hasta hakları, sorumlulukları, iletişim becerileri, etkin dinleme, empati, hastalık psikolojisi, stres ve öfke yönetimi, hekim hasta ilişkisi, beden dili, çalışan hakları ve güvenliği vb. konularında hastalar ile hastane personeline yönelik eğitimler yapmaktadır.
- Hasta İletişim Birimine şikâyet ve öneriler birimlere direk hastalar ve hasta yakınları tarafından yapılabilmektedir.
- Hasta Hakları Birimi Dilek, öneri ve teşekkür kutuları açıldığı ve web sitesinden gelen bildirimler doğrultusunda toplanır.

HASTA MAHRİMİYETİ

AMAÇ:

- Fakültemize muayene, tetkik ve tedavi için başvuran veya yatan hastalarımızın tüm sağlık hizmeti süreçlerinde mahremiyetinin korunmasını sağlamaktır.

TANIMLAR:

- **Bilişsel Mahremiyet:** Bireyin kişisel bilgilerine başkaları tarafından ulaşılma durumunu kontrol edebilmesidir. Bireyin kendisiyle ilgili bilgileri nasıl, ne zaman ve ne ölçüde açığa vurabileceğine karar verme hakkı olarak tanımlanmaktadır.
- **Mahremiyet:** Hastanın bakım ve tedavi amacıyla (tetkik sonuçları, hastalığı ve tedavisi ile ilgili bilgiler) ya da başka bir sebeple açıklamak zorunda olduğu ancak, toplumdaki tüm diğer bireylerin bilgisinden saklamak istediği yaşama alanını ifade etmektedir.
- **Psikolojik Mahremiyet:** Bireyin değerleri, inançları ve onu etkileyen diğer konulardaki bilgileri kontrol etme, düşünce ve duygularını, hangi koşullar altında ve kiminle paylaşacağına karar verme hakkını kapsar.
- **Sosyal Mahremiyet:** Bireyin, sosyal ilişkilerinin yönetimi, yani ilişkinin tarafları, sıklığı ve etkileşimine ilişkin kontrolünün olmasıdır.

Mahremiyete saygı gösterilmesi:

- Hastanın, mahremiyetine saygı gösterilmesi esastır. Hasta mahremiyetinin korunmasını açıkça talep de edebilir. Her türlü tıbbi müdahale, hastanın mahremiyetine saygı gösterilmek suretiyle icra edilir.

Mahremiyete saygı gösterilmesi ve bunu istemek hakkı;

- a)Hastanın, sağlık durumu ile ilgili tıbbi değerlendirmelerin gizlilik içerisinde yürütülmesini,
- b)Muayenenin, teşhisin, tedavinin ve hasta ile doğrudan teması gerektiren diğer işlemlerin makul bir gizlilik ortamında gerçekleŐtirilmesini,
- c)Tibben sakınca olmayan hallerde yanında bir yakınının bulunmasına izin verilmesini,
- d)Tedavisi ile doğrudan ilgili olmayan kimselerin, tıbbi müdahale sırasında bulunmamasını,
- e)Hastalığın mahiyeti gerektirmedikçe hastanın Şahsi ve ailevi hayatına müdahale edilmemesini,
- f)Sağlık harcamalarının kaynağının gizli tutulmasını, kapsar.
- Hastanın tedavisi ile doğrudan ilgili olmayanların tıbbi müdahale sırasında bulunması gerekli ise; önceden veya tedavi sırasında bunun için hastanın ayrıca rızası alınır.

Fiziksel mahremiyetin korunması:

- a) Muayene, teşhis ve tedavi süreçlerinde hastanın fiziksel mahremiyeti sağlanmalıdır.
- b) Her türlü sağlık hizmeti sırasında, ilgili sağlık çalışanı ve hasta yakını (hastanın onayı dahilinde) dışındaki kişilerin ortamda bulunması engellenmelidir.
- c) Hasta muayenesi paravan veya perde arkasında, üçüncü kişilerin görmesi engellenerek yapılır. Muayene odasında veya girişim alanının da görevliler dışında kişi olmamalıdır.
- d) Poliklinik odasında hasta varken aynı zamanda başka bir hasta alınmamalıdır.
- e) Hastanın izin verdiği kişiler ve hekimin bulunmasında yarar gördüğü yakınları kalabilir.
- f) Polikliniklerde, uygulama alanlarında, hasta odalarında kontrolsüz girişlerin önlenmesi gereken durumlarda kapının dışarıdan açılması engellenir.
- g) Hastanın, sosyokültürel özellikleri nedeniyle gündeme getirdiği mahremiyete ilişkin farklı algı ve beklentileri dikkate alınmalıdır.

Tıbbi mahremiyetin korunması:

- a) Tıbben bölgenin hazırlanması gereken durumlarda, olması gereken görevliler dışındakiler bu ortamda bulunmamalıdır. Hastayı hazırlama işlemleri esnasında (Hastaya ameliyat öncesi önlük giydirme, bone takma gibi.) mahremiyet esaslarına dikkat edilmelidir.
- b) Hastayla ilgili mahremiyet gereken işlemler sırasında paravan olmaksızın hastalardan işlem yapılacak uzuvlarını (kol, bacak, iğne bölgesi gibi) açmaları istenmemeli ve işlemler esnasında ortamda uzman kişi dışında konuyla alakasız kişiler bulundurulmamalıdır.
- c) Her türlü tıbbi müdahale, hastanın mahremiyetine saygı gösterilmek suretiyle gerçekleştirilir.
- d) Birden fazla hastanın bulunduğu odalarda hasta mahremiyetini sağlayacak düzenlemeler (perde, paravan, vb.) bulunmalıdır.
- e) Muayenenin, teşhisin, tedavinin ve hasta ile doğrudan teması gerektiren diğer işlemlerin makul bir gizlilik ortamında gerçekleştirilir.
- f) Hastalara ve personele yönelik güvenlik önlemleri alınması gereken yerlerde hasta mahremiyetine özen gösterilmelidir.
- g) Tıbben sakınca olmayan hallerde yanında bir yakınının bulunmasına izin verilir.
- h) Tedavisi ile doğrudan ilgili olmayan kimseler, tıbbi müdahale sırasında bulundurulmamalıdır.
- ı) Hastalığın mahiyeti gerektirmedikçe hastanın şahsi ve ailevi hayatına müdahale edilmemelidir.
- i) Hasta transferi sırasında da mahremiyete önem verilmelidir.

Kayıtsız bilgi mahremiyeti:

- Hastanın tıbbi değerlendirmeleri gizlilik içerisinde yürütülmelidir. Sağlık alışanları arasındaki tıbbi bilgi akışı sırasında gizlilik ilkesi korunarak hasta mahremiyetine zen gösterilmelidir. Hastanın bize vermiş olduğu tıbbi öyküsü ve diğer konuşmaların hasta ve hekimin izni olmayan üçüncü kişiler tarafından duyulması engellenir.
- Fakültemizin tüm çalışanlarının hastalarımıza özel olan bilgileri tesadüfen ya da görevleri sırasında şahit oldukları bilgileri orada kalmasına zen göstermek ve diğer ortamlara (başka kurumlar, diğer kişiler) taşımamak bakımından sorumludurlar.

Tıbbi Kayıtlara Erişimde Bilgi Mahremiyeti ve Güvenliği:

- a)Sağlık hizmetinin verilmesi sebebiyle edinilen bilgiler, kanun ile müsaade edilen haller dışında, hişbir Şekilde aēıklanamaz.
- b)Kişinin rızasına dayansa bile, kişilik haklarından bütünüyle vazgeēilmesi, bu hakların başkalarına devri veya aşırı Şekilde sınırlanması neticesini doğuran hallerde bilginin aēıklanması, bunları aēıklayanın hukuki sorumluluğunu kaldırmaz.
- c)Hukuki ve ahlaki yönden geēerli ve haklı bir sebebe dayanmaksızın hastaya zarar verme ihtimali bulunan bilginin ifşa edilmesi, personelin ve diğer kimselerin hukuki ve cezai sorumluluğunu da gerektirir.
- d)Araştırma ve eğitim amacı ile yapılan faaliyetlerde de hastanın kimlik bilgileri, rızası olmaksızın aēıklanamaz.
- e)Fakülte bölümlerinde ēalıřan tüm personelin otomasyon sistemine girdiği veriler Őifreli Şekilde veri tabanında tutulmaktadır.
- f)Her kullanıcının yetkileri otomasyon üzerinden birim yöneticisi tarafından onaylanarak belirlenir.

g) Hastane içinde içeriği hasta mahremiyetini etkileyecek olan bilgiler otomasyon sisteminde yetkilendirilip, kimseye gösterilmez. Yalnızca Başhekimliğin onay verdiği kullanıcılara görme yetkisi verilir.

h) Kullanıcıların sisteme kaydettiği nitelikli hizmetlerin hiçbiri yönetim onayı olmadan, bilgi işlem personeli haricinde hibir personel tarafından silinemez. Belirli bir şifre ile yapılan tüm işlemlerin idari ve yasal sorumluluğu söz konusu şifrenin tanımlanmış kullanıcıya ait olduğundan, verilen şifre kullanıcı tarafından değiştirilerek kullanılır. Çalışanların yer değiştirmesi veya işten ayrılması durumunda şifrenin kapatılma işlemleri: Bilgi güvenliği açısından ilişiği kesilen personelin şifresinin bir an önce iptali esastır. İlişiği kesilen personelin tüm şifreleri ve kullanıcı yetkileri kullanıma kapatılır.

l) Hasta kayıtları ve dosyalarına ilgili görevliler dışında ulaşımın engellenmesi için gerekli önlemler alınır.

i) Hasta kendisine dair tıbbi ve diğer bilgilerin kendisi dışında ki kişilerle paylaşılmasını istememe hakkına sahiptir.

j) Tıbbi kayıtların erişime engellenmesi aktarılması ya da üzerinde değişiklik yapılması durumunda resmi evrak yöntemi ile idarenin onayı alınarak gerekli işlemler bilgi işlem otomasyon tarafından yapılır.

Sosyal mahremiyetinin korunması:

- Mahremiyetin anlaşılmasında kültürel boyutlar da önem taşımaktadır. Zira tüm kültürlerde mahremiyeti düzenleyici kurallar bulunmakla birlikte, mahremiyetin düzenlenme şekli ve mekanizmaları kültüre özgüdür.
- Hastanın, sosyokültürel özellikleri nedeniyle gündeme getirdiği mahremiyete ilişkin farklı algı ve beklentileri dikkate alınarak mahremiyet sağlanır.

Psikolojik mahremiyetin korunması:

- Hastanın psikolojik durumunun ve buna ait kişisel verilerinin mahremiyeti ve gizliliği sağlanır.
- Kişi gizlice dinlenmeden, karışılmadan ya da her hangi bir psikolojik müdahaleye maruz kalmadan kendi değerlerine sahip olabilmelidir.